

Aineenopekoulutus opettajankoulutusfoorumin agendassa ja opettajankoulutuksen kehittämishjelmassa

Torstai 1.3.2018 klo 9:00
Jari Lavonen

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Opettajankoulutusfoorumin tehtävät

Opettajankoulutusfoorumin toimikausi ja kehittämis-ohjelman toteutus ja arviointi päättyvät joulukuussa 2018

1. Opettajien perus-, perehdyttämisen ja täydennyskoulutusohjelma

- nykytila ja haasteet: kirjallisuuskatsaus, verkkoavoriihi
- visio opettajankoulutukselle
- tavoitteet opettajuudelle
- toimenpiteet.

2. Tuetaan paikallista visiointi- ja kehittämistyötä

3. Käynnistetään ja tuetaan kehittämishankkeita

- opettajien perus-, perehdyttämisen ja täydennyskoulutuksen uudistaminen

4. Arvioidaan ohjelman toteutumista

- formatiivinen ja summatiivinen kehittävä arviointi

**Kehittämishojelman
menestyksekkäs toteutus
(OECD TALIS,)**

Huolellinen aikataulutus

Sitoutetaan sidosryhmät

Yhteistyö opettajajärjestöjen kanssa

Haetaan aktiivisesti konsensusta

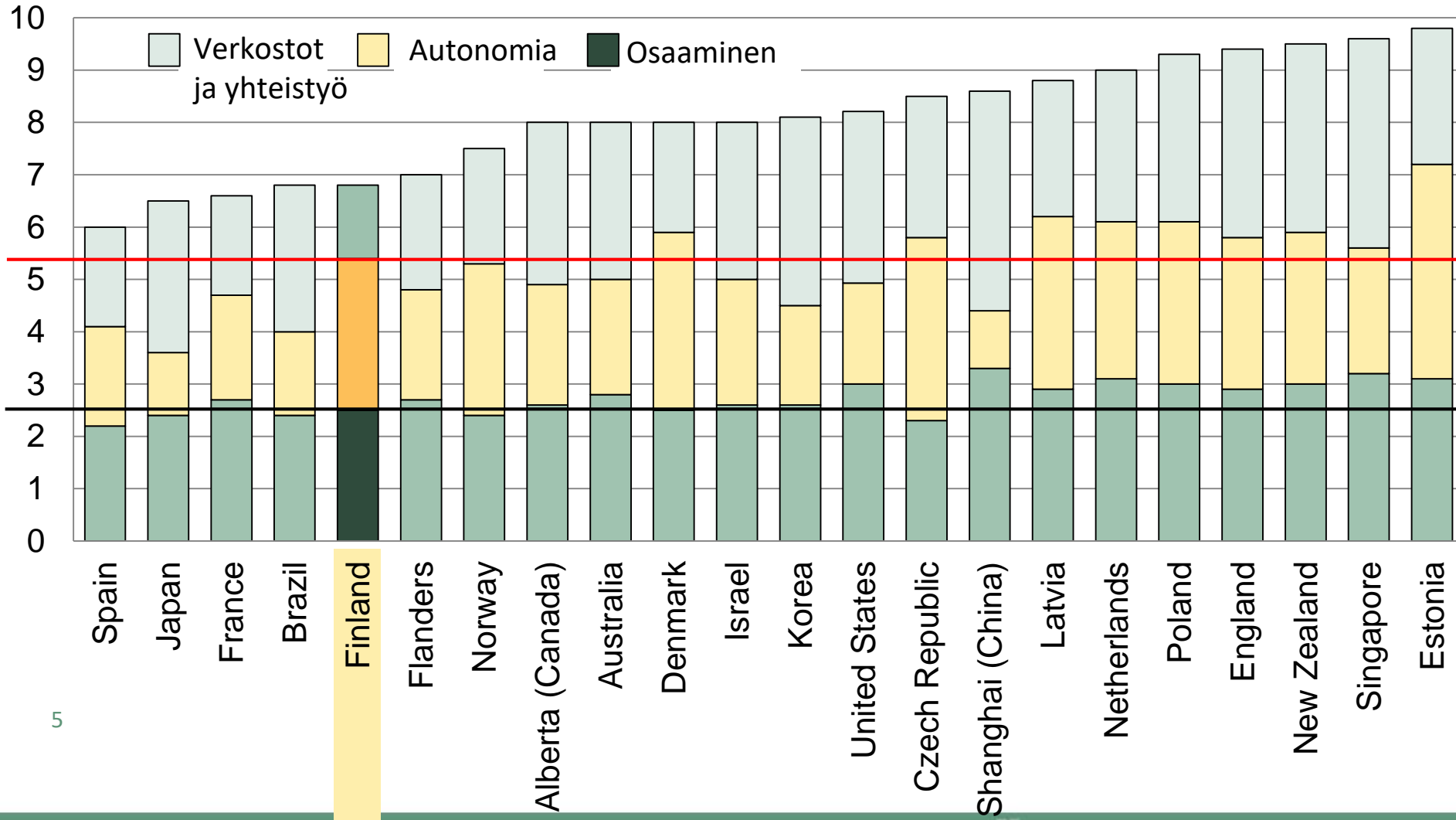
Resurssointi kestävällä pohjalla

Pilotointi

In Sweden for a Degree of Master of Arts/Science at secondary level the student shall demonstrate ..

- the knowledge and skills required to work autonomously as a subject teacher in the specialisation. ...
- as well as insight into current research and development work
- ... capacity to create conditions in which all pupils can learn and develop (skill)
- the capacity to plan, implement, evaluate and develop teaching and educational processes individually and together with others ...
- ...

TALIS Opettajien “professionalism index” (perustuu opettajien itsearviointeihin)

ARVIOINNILLA LUOTTAMUSTA

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjien
laadunhallinta- ja itsearviointikäytännöt

Elina Harjunen
Risto Hietala
Laura Lepola
Anu Räisänen
Aila Korpi

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjien itsearvioinnin tulokset

- Laadunhallintajärjestelmä puuttuu 3,5 %
 - Alkava taso 58,7 %
 - Kehittyvä taso 37,8 %
 - Edistynyt taso 0 %
-
- Parhaiten onnistutaan arviointitiedon hankinnassa ja heikoiten tulosten hyödyntämisessä ja julkistamisessa.

Kansalliset haasteet? (Talis, PISA)

- **Oppilaan ja opiskelijan taso**
 - Sitoutuminen opiskeluun ja oppiminen (poikien lukutaito)
 - Ohjautuminen aktiiviseen oppimisprosessiin (oppijakeskeisyys)
 - Moninaisten oppijoiden tarpeet (3-portainen tuki, ...)
 - Oppimista tukeva arviointi (formatiivinen)
- **Ryhmän taso**
 - Laaja-alaisen osaamisen (2000-luvun taidot, digi) tukeminen
 - Heterogeeninen ja kulttuurisesti moninainen ryhmä (inkluusio)
- **Oppilaitoksen taso**
 - Yhteistyö, verkostot, oppiva yhteisö
 - Laadunvarmistus ja jatkuva koulun toimintojen kehittäminen
- **Koulutuksen järjestäjän taso**
 - Koulutuksen resurssit ja niiden allokointi
 - Tasa-arvo, syrjäytyminen (early school leavers, drop out)

Opettajatutkimuksen esille ottamia näkökulmia

(Husu & Toom, 2016)

- Hyvällä opetuksella/hyvillä opettajilla on yhteys oppilaiden hyvinvointiin, sitoutumiseen, oppimiseen, ... , taloudelliseen kasvuun, (Furlong, Cochran-Smith, & Brennan, 2009; McKinsey & Company, 2007; OECD, 2005; World Bank, 2010)
- Opetukseen ja oppimiseen, motivoitumiseen ja oppilaiden erilaisuuteen sekä opettajien ammatilliseen kehittymiseen liittyvä tutkimus tulisi ottaa paremmin huomioon, kun kehitetään
 - opetusta ja oppimisympäristöjä (ml. digitaaliset ympäristöt); (Cochran-Smith et al., 2015)
 - inklusiokäytäntöjä ja syrjäytymisen ehkäisyä;
 - koulun toimintakulttuuria ja koulun toimintoja, kuten verkottuminen ja johtaminen; (Paine et al., 2015)
 - opettajien perus- perehdyttämisen- ja täydennyskoulutusta
- Aineenopettajakoulutuksessa PCK (ainedidaktiikka) tärkeää

9

Coherence in teacher education

➔ **Shared understandings among faculty members:**

- the aims of the teacher education program,
- organization and structure of the program.

Possibility to educate professional teachers with the knowledge and skills necessary to teach competences emphasized in the curriculum to diverse students.

➔ **Shared vision** is needed in teacher education in order to offer

- courses within a programme,
- clinical experiences (teaching practice)

Courses and practice support such a vision.

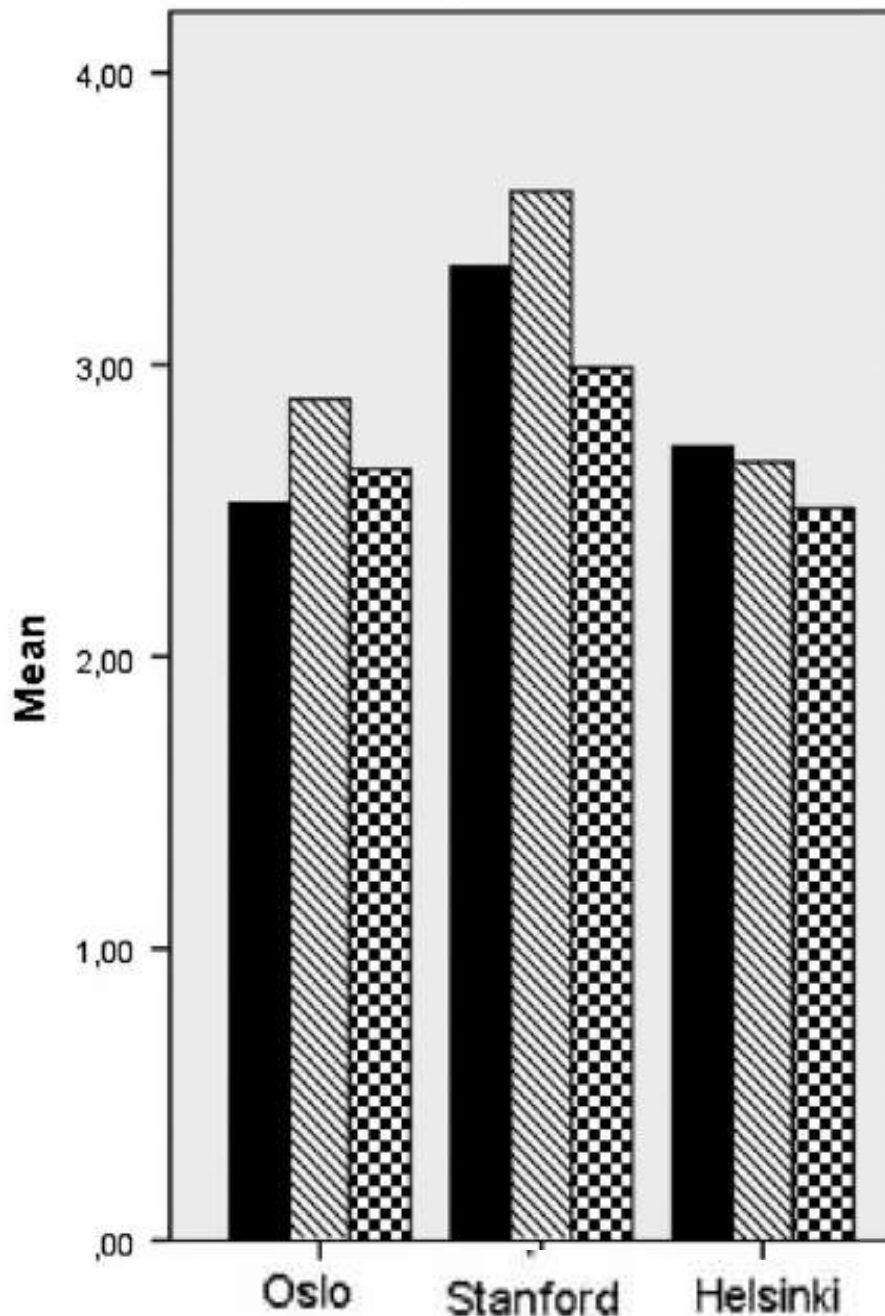
Tatto, M. T. (1996). Examining values and beliefs about teaching diverse students: Understanding the challenges for teacher education.

Educational Evaluation and Policy Analysis, 18, 155–180.

Grossman, P., Hammerness, K., McDonald, M., & Ronfeldt, M. (2008). Constructing coherence: Structural predictors of perceptions of coherence in NYC teacher education programmes.

Journal of Teacher Education, 59, 273–287

10

Canrinus, E.T., Bergem, O.K., Klette, K. & Hammerness, K. (2017) Coherent teacher education programmes: taking a student perspective. *Journal of Curriculum Studies*, 49(3), 313-333,

- Perceived coherence between courses

- ▨ Opportunities to connect various parts of the program

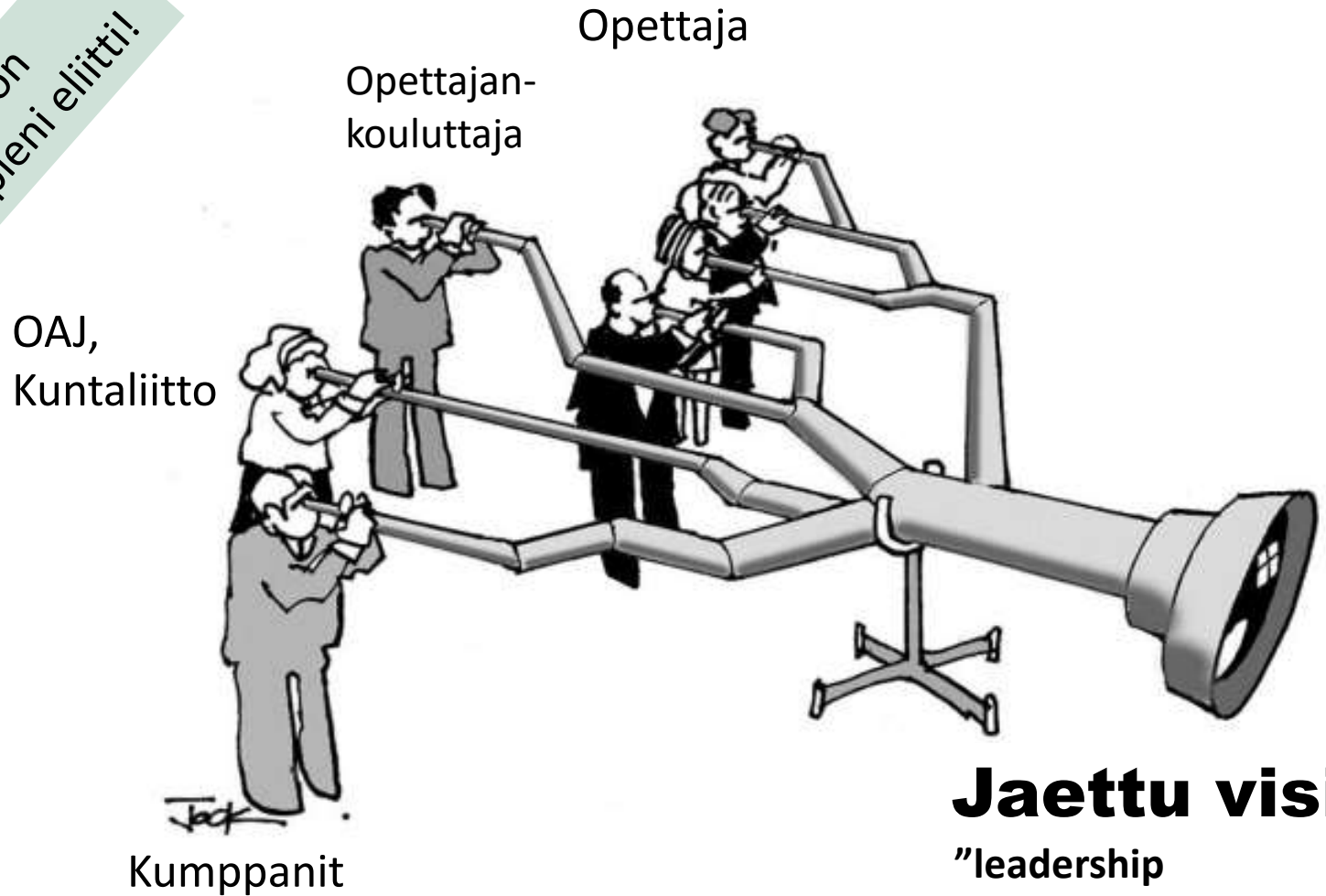
- ▣ Perceived coherence between field experiences and courses

Opettajan ammatillisen kehittymisen tukeminen uran eri vaiheissa

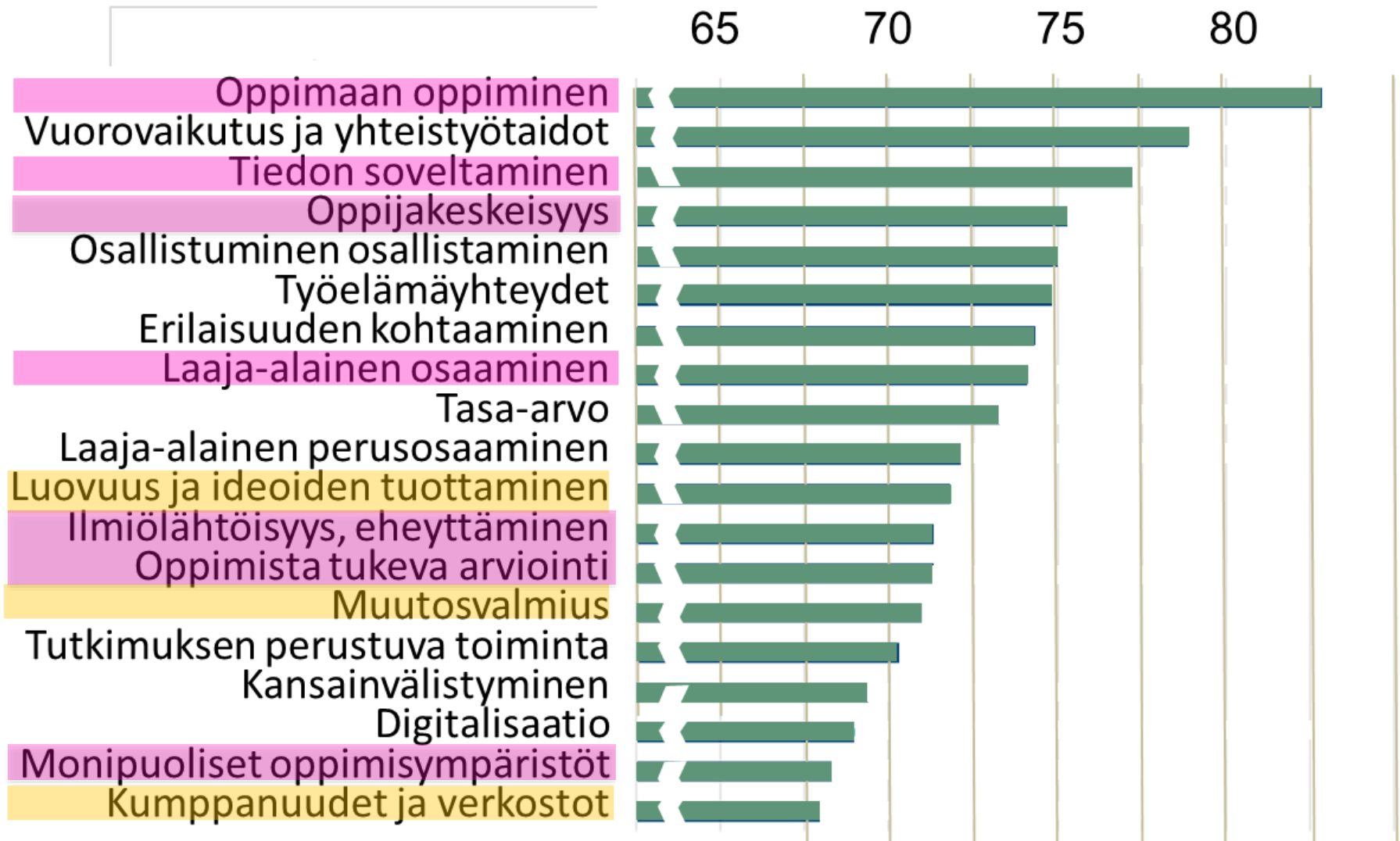
- Ei ole olemassa ”yhtä oikeaa tapaa”, miten, missä ja millä tavalla opettajan ammatillista kehittymistä tuetaan.
- Keskiöön:
 - Pedagogiikka ja järjestelyt linjassa tavoitellun osaamisen kanssa (tärkeää, miten opiskellaan, opitaan käytännöstä, ...).
 - Selkeä käsitys opettajaksi oppimisesta ja opettajana kehittämisestä.
 - Koulutuksen koherenssi:
 - kurssien ja harjoittelun kytkeytyminen
 - koulun ja opettajien kehittämissuunnitelmien koherenssi
 - Välineitä toimia opettajana läpi opettajan uran (koulutusta ei voi suunnitella vain tämän hetken haasteista tai opsista käsin)
 - Perus- ja täydennyskoulutuksen jatkumo ja koordinointi. (Viro)

Toimijoiden ja sidosryhmien dialogilla tietoisuudesta toimintaan

Suuri ryhmä ihmisiä on älykkäämpi kuin pieni eliitti!

“Tärkeää” opettajankouutuksen kehittämiseksi (n=1809)

Opettajuuden/ opettajan osaamisen konsensustulkinta

Opettajan asiantuntemusosaaminen

- **Syvällinen oman alan osaaminen**
- **Tutkimusosaaminen**
- Pedagoginen taitavuus/ainedidaktiikka
- Erilaiset oppilaat
- Yhteiskunnalliset ja eettiset kysymykset
- ...

Laaja-alainen perusosaaminen

Uusi lukutaito
asiatuntemus
tuntijuus

Oman osaamisen ja yhteisön jatkuva kehittäminen

- Opetussuunnitelmaosaaminen
- **Taito innovoida yhdessä, kehittää ja ottaa käyttöön uusia innovaatioita**
- Taito reflektoida, arvioida ja muuttaa oma toimintaa
- Yrittäjämäinen asenne
- ...

- **Oman osaamisen kehittäminen ...**
- Koulun toimintakulttuurin kehittäminen verkostoissa
- **Verkostoituminen, yhteisöosaaminen ja yhteisön kehittäminen**

Strategiset linjaukset antavat suunnan opettajankoulutuksen kehittämiselle

1. Opettajan osaaminen kokonaisuudeksi

- perus- perehdyttämis- ja täydennyskoulutus
- tarvekartoitukseen ja tavoitteisiin perustuvat kehityssuunnitelmat

2. Ennakoinnilla ja valinnoilla vetovoimaa

3. Opettajat uutta luoviksi osaajiksi ja oppijat keskiöön

- ohjelmien uudistaminen; miten itse opetamme ja ohjaamme

4. Opettajankoulutus vahvaksi yhteistyöllä

- yhteistyön kulttuuri kansallisesti, yksiköissä ja ryhmissä,
- ainelaitos – OKL – koulut – ammatillinen opettajankoulutus

5. Osaavalla johtamisella oppilaitos oppivaksi ja kehittyväksi yhteisöksi

6. Vahvistetaan opettajankoulutuksen tutkimusperustaisuutta

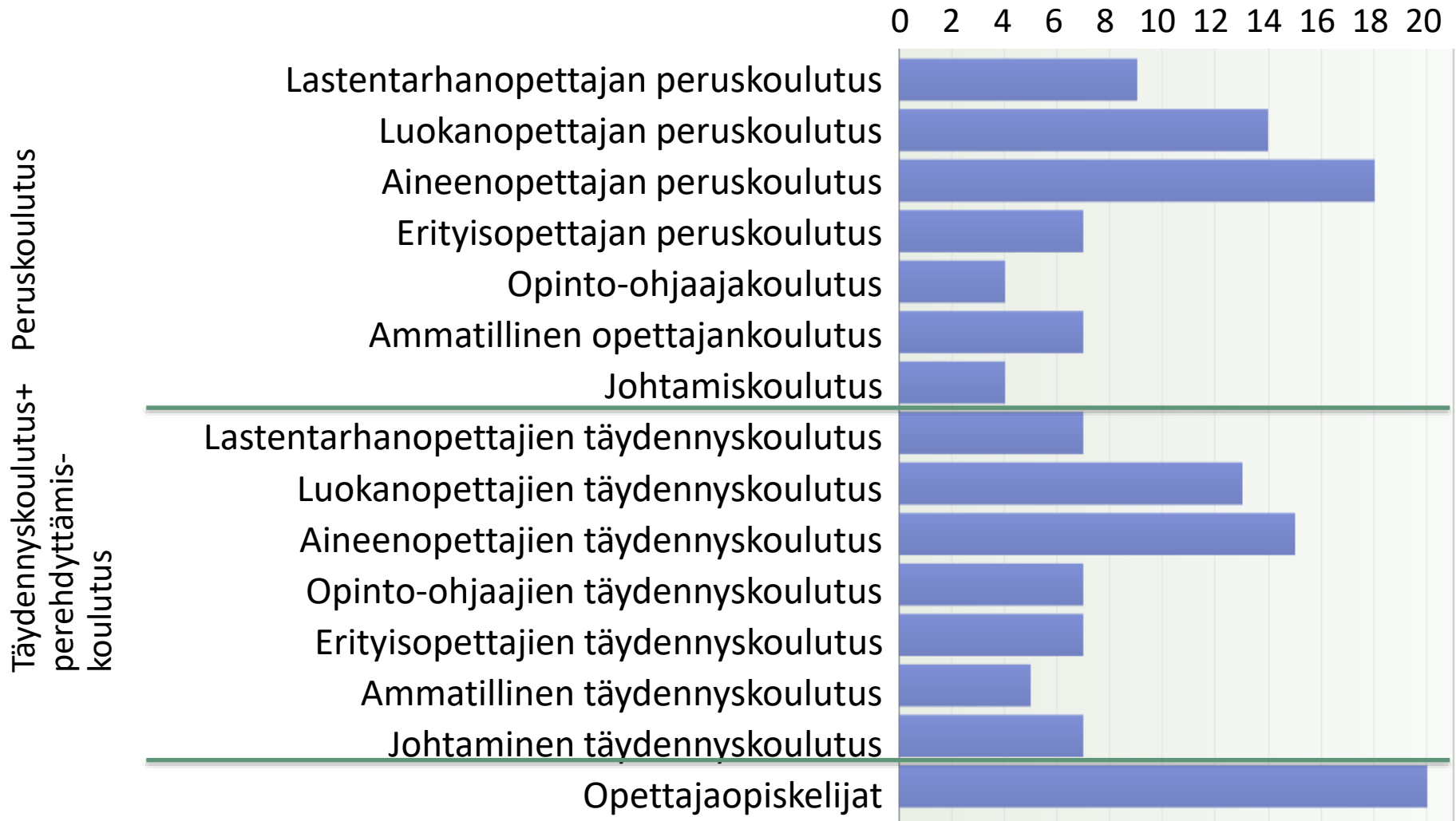
Missä vaiheessa hanke etenee seuraavien väittämien suhteen?

	Ei aloitettu	Aloitettu	Valmis
Hankkeelle on nimetty johtaja ja hankkeen toimijat tietävät, kuka hanketta johtaa.	0	0	24
Kunkin osallistuvan korkeakoulun ja toimijan osavastuu hankkeessa on sovittu.	0	6	16
Kunkin osallistuvan korkeakoulun ja toimijan osavastuu tulosten soveltamisessa ja levittämisessä on sovittu.	1	12	9
Hankkeessa on selkeästi sovittu, millä tavalla hankkeessa toimitaan ja miten yhteistyötä tehdään muiden korkeakoulujen kanssa.	0	10	14
Hankkeessa on selkeästi sovittu, millä tavalla hankkeessa toimitaan ja miten yhteistyötä tehdään kuntien kanssa.	3	13	7
Hankkeelle myönnettyt resurssit on jaettu hankkeessa olevien korkeakoulujen kesken.	0	7	16
Hankkeessa on selkeästi sovittu, millä tavalla hankkeessa kehitettyjä toimintamalleja ja muita tuotoksia levitetään.	1	19	4
Hankkeessa on selkeästi sovittu, millä tavalla hankkeen etenemistä seurataan ja arvioidaan ja millaisia kriteereitä tavoitteiden saavuttamisen arvioinnissa käytetään.	3	16	5
Hankkeen tavoitteiden asettamisessa, suunnittelussa, toteuttamisessa ja hankkeen tuottaman muutoksen arvioinnissa hyödynnetään/on hyödynnetty tutkimusta.	0	17	7
Hankkeen tavoitteiden asettamisessa, suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään kotimaisia ja kansainvälisiä hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja.	0	20	4
Hankkeen tuloksia levitetään ja ne ovat muiden saatavilla.	8	14	2

Hankkeessa kehitettävät opettajan- koulutuksen toimintamallit/mallit

Hankkeen kohderyhmä/-ryhmät

Missä määrin opettajankoulutuksen kehittämishjelmassa mainitut tavoitteet on hankkeessa saavutettu (1= ei ole ... 4 = on saavutettu)

Missä määrin opettajankoulutuksen kehittämishjelmassa mainitut tavoitteet on hankkeessa saavutettu (1= ei ole ... 4 = on saavutettu)

Missä määrin hankkeessa on onnistuttu toimimaan tavalla, joka edistää hanketta vastausajankohtaan mennessä

Missä määrin hankkeessa on onnistuttu toimimaan tavalla, joka edistää hanketta vastausajankohtaan mennessä

Lukiokoulutuksen uudistushanke - ehdotukset:

- Lukio kolmivuotinen; erikseen nuorille ja aikuisille omat oppimäärät.
- Tavoitteena **edistää lukiolaisten hyvinvointia, tukea heitä opinnoissaan sekä sujuvoittaa siirtymistä jatko-opintoihin.**
- **Opiskelijalla oikeus**
 - saada opintoihin ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta,
 - saada erityisopetusta ja muuta tukea (HOPS),
 - kehittää kansainvälisyys-osaamista.
- **Laajojen opintojaksojen ja oppiainerajat ylittävien opintojen järjestäminen ja opiskelijoiden laaja-alaisen osaamisen kehittymisen tukeminen.**
- Opintojen **mitoitukseen opintopisteet.** Koulutuksen järjestäjälle päätösvaltaa laajuuden päättämisessä.
- **Ylioppilastutkinnon uusimiskertojen rajoituksista luopuminen (ylioppilaskokeen tulosten laajempi käyttäminen opiskelijavalinnoissa)**
- Lukioskoulutuksen järjestäjille **yhteistyövelvoitteita erityisesti lukioiden ja korkeakoulujen välisen yhteistyön osalta**

Uusi peruskoulu -ohjelma

- Ohjelman tavoitteena vastata tulevaisuuden osaamistarpeisiin: **edistetään oppimista**, vahvistetaan **lasten ja nuorten hyvinvointia** ja **tuetaan opetussuunnitelman** toteuttamista.
- Tavoitteena on, että
 - **jokainen peruskoulu** on tasa-arvoinen ja laadukas,
 - **oppilaat voivat hyvin** ja ovat motivoituneita oppimaan,
 - opettajien, rehtorin ja muun henkilökunnan **oppivan yhteisö**,
 - peruskoulua kehitetään yhteisvoimin **pitkäjänteisesti ja joustavasti**.
- Jokaiseen peruskouluun **tutoropettaja** tukemaan opetussuunnitelmien käyttöönottoa ja edistämään opetuksen digitalisaatiota
- **Kieltenopetuksen varhentamisen** kokeilut käyntiin
- **Liikkuva koulu** -ohjelma

Varhaiskasvatuksen laadun kehittäminen

- **Varhaiskasvatus on yhteiskunnalle hyvä investointi**
 - varhaisten vuosien oppiminen ehkäisee syrjäytymistä
 - tuottaa koulutuksellista tasa-arvoa
- Osallistumisasteen nostaminen
 - varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, 6700 perhettä **maksuttomuuden** piiriin
- Varhaiskasvatuksen **laadun kehittäminen**
 - varhaiskasvatussuunnitelmat jokaiselle lapselle elokuusta 2017
 - yliopistokoulutettujen **lastentarhanopettajien lisäkoulutukset**
 - **varhaiskasvatuslain päivitys valmisteilla**

Maahanmuuttajien opetus

- Maahanmuuttajien opetuksen huomioonottaminen opettajien perus- ja täydennyskoulutuksessa
- Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2017
- Perusteiden mukainen opetus alkaa koko perusopetuksessa 1.1.2018 lähtien.
- Perusteasiakirja sisältää alkuvaiheen (ja siihen sisältyvän lukutaitovaiheen) sekä päättövaiheen perusteet

Korkeakoulutus ja tutkimus 2030 - visiotyö ja kehittämishankkeet

- **Menestys perustuu sivistykseen ja osaamiseen: Osaavin kansakunta**
 - yli 50 % suorittaa korkeakoulututkinnon: laatua ja vaikuttavuutta
 - mahdollisuus jatkuvaan oppimiseen: **tutkintokoulutuksen rinnalle jatko- ja täydennyskoulutuksen malleja**, tutkintojen täydentäminen
 - **tutkimus- ja kehittämistoimintaan panostetaan** enemmän kuin nyt
 - **kansainvälistä verkostoitumista**
- Vision toimeenpanoa koordinoi johtoryhmä ja viisi valmisteluryhmää:
 - 1) Mahdollistava ohjaus, resurssit ja rakenteet;
 - 2) Avoimuus, joustavuus ja jatkuva oppiminen;
 - 3) Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta;
 - 4) Digitalisaatio ja tekoäly korkeakoulujen muutoksen tukena sekä
 - 5) Hyvinvoivat korkeakouluyhteisöt

Haasteet Euroopassa

Perustuu ”Country Specific Recommendations” asiakirjoihin

- Perheiden sosio-ekonomisen taustan yhteys oppimistuloksiin
- Koulutuksen tasa-arvo
- Koulutuksen julkiset investoinnit
- Opettajankoulutuksen laatu
- Korkea-asteen koulutuksen saaneiden työllistyminen
- Varhaiskasvatuksen laatu
- Early school leaving (ESL), drop out
- Heikkojen lukijoiden määrä
- Kieltenosaamisen monipuolistaminen
- Yrittäjyysosaaminen
- Kestävän kehityksen edistäminen

Millä keinoilla peruskoulu-uudistuksen tavoitteeseen päästään?

1. Oppimisedellytysten ja hyvinvoinnin turvaaminen:

- Tunnistetaan hyvinvoinnin yhteys hyviin oppimistuloksiin
- Opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan vahvistaminen
- Yksilöllisten oppimispolkujen mahdollistaminen (inluusio)

Hyvinvoivat oppilaat, tasa-arvo

2. Yhdenvertainen opetus ja tuki:

- Opetussuunnitelman ja oppimisympäristöjen jatkuva kehittäminen
- Tietoperustaisuuden vahvistaminen (tiedon käyttö)
- Arvioinnin monipuolistaminen

Laadukas opetus

3. Yhteisöllinen koulun toimintakulttuuri:

- Yhteisöllisyys, verkostot ja kumppanuudet
- Laatumulttuuri

Oppiva koulu-yhteisö

4. Osaavat opettajat ja rehtorit:

- Osaaminen (aine., peda, ...)
- Uutta luova asiantuntijuus (OPS:n ja oppimisympäristöjen kehittäminen)
- Halu ja osaaminen omaan ammatilliseen kehittymiseen ja koko kouluyhteisön kehittämiseen.

Opettajien, johtajien osaaminen